

REVOLTĂ SPONTANĂ SAU LOVITURĂ DE STAT?

ZIG
ZAG
MAGAZIN

**CORESPONDENTUL AGENȚIEI T.A.S.S., NICOLAI MOROZOV,
A VĂZUT TOTUL**

Securitatea mi-a rămas datoare cu o pîine

Și astfel am hotărît să-i iau un interviu despre „Momențul politic actual” lui Mircea Dinescu, care tocmai își difuzase răsunător pe toate undele escul său Mamutul și literatura, și care, după cum știam, se afla sub arest la domiciliu. Pe poet îl cunoșteam, ne întâlnisem la Moscova, unde îl luasem deja un interviu publicat în Innostranța literatură. Înțelegind perfect că planul de a mă întâlni cu un dizident păzit cu severitate e dinainte compromis, m-am propus, nu o întâlnire cu el, ci să văd de fapt cum stau lucrurile; mă interesau impresiile pe care le pot culege în timpul încercării de a-l vedea pe poet. În cel mai rău caz epilogul acestei tentative ar fi fost o notă de protest a Ministerului de Externe român, urmată de expulzarea mea din țară.

Intr-o zi plioasă de octombrie m-am dus „să iau un interviu” lui Mircea Dinescu. Păsină energetic am ajuns la locuința poetului căzut în dizgrație, am intrat sigur de mine în curte și apucasem deja clanța ușii, cind deodată dintr-o Dacie ce stătea vis-à-vis a ținut un tînăr cu aspect de intelectual, vizibil speriat de apariția mea și a început să strige la mine. După o clipă de gîndire am hotărît să nu-l întărit și m-am întors spre gard. „Intelectualul” mi-a cerut să-i arăt pașaportul și, deîndată ce documentul a ajuns în mâinile lui, s-a îndreptat spre mașină. În timp ce își copia într-un bloc-note datele pașaportului, dintr-o altă mașină s-a apropiat

un alt tînăr cu alură de sportiv, apoi încă doi, dintre care unul părea să fie șeful. Numărul lor mi-a smuls cîteva hohote de ris nervos și am întrebăt despre ce e vorba, dacă nu am încălcat cumva anumite reguli de conduită în țară! „O, nu, nu!” — mi se răspunse extrem de politicos — „pur și simplu aici cu cătiva timp în urmă am avut niște probleme interne”. „Noi suntem de la milizia” — preciză altul. „Dar milizia e îmbrăcată în uniformă!” — număram putut stăpini eu. Atunci „șeful” îmi arăta legitimația, acoperind cu degetul numele de familie, dar lăsând să se vadă fotografia, dorind să mă convingă că într-adevăr lucrează la Ministerul de Interne al R.S.R. Au urmat cîteva întrebări nespuse de politicoase, de concrete: „Sunteți rude?” „Nu. Cunoștiște”. „Care e scopul vizitei vostră?” „Să ne vedem!”

După aceea trei dintre ei au dispărut cu pașaportul în mașină, iar eu am început cu „intelectualul” o discuție dezvoltată despre timpul la Moscova, discuție prelungită circa un sfert de ceas, astfel încât pînă la urmă am socotit că trebuie să-i spun: „Chiar dacă ați fotografia pașaportul și tot nu v-ar trebui atîta timp”. „Linistiți-vă. Totul va fi în regulă! Nu vă faceți griji!” — încerca să mă calmzeze intelectualul stăruitor și nu fără o licărire de umor în ochii lui negri.

În fine, doi dintre ei au coborit din mașină în care dușă toate probabilitățile avuse seră loc inevitabilele convor-

biri radio cu superiorii. Mi s-a înapoiat pașaportul, iar „sportivul”, făcind mișcări sugestive prin care își demonstra forța îmi spuse: „Nu puteți să intrați!”. „Da? În general nu evoie sau poate peste cîteva zile?” — m-am interesat eu. „Încercați după cîteva zile” — mi-a răspuns el diplomatic. „Știți ce, doar eu n-am venit să vorbească cu dumneavoastră aici, spuneți-mi clar: merită să revin sau nu?”. „Desigur. Aveți numărul de telefon?”. Îi răspund, însuriindu-mă: „Las-o baltă! Doar am sunat și telefoul e întrerupt!”. El (zimbind reținut): „În cazul acesta nu are sens să mai veniti un anumit timp”. Eu: „Aș putea măcar să le las o bucată de pîine pe care le-am adus-o de la Moscova?”. „FIRESTE, FIRESTE, nu-i nici o problemă, lăsați-o aici pe gard, iar cînd copiii vor ieși să se plimbe o vor lua...”; „Pot să las și un biletel ca ei să înțeleagă de la cine e pîinea?”

„Desigur. Vă rog”. Am introdus în pachetul învelit în celofan cartea de vizită și am lăsat pîinea pe gardul de piatră, lîngă portiță. La plecare i-am mulțumit intelectualului pentru sinceritate, am dat din cap către fiecare din ei, deoarece toți mă priveau din mașinile disparsate pe toată strada. „Şeful” mi hînhăt își îndepărta brațele în semn de regret, manifestînd chiar o oarecare simpatie față de mine. Bine educăți, oameni de înimă — se poate spune!

După Revoluția din Decembrie l-am întrebat pe Mircea

Dinescu dacă a primit cumva pîinea adusă pentru el de la Moscova. Nu. N-a primit-o și firește n-a știut nimic despre vizita mea. Așa încât pot afirma că poliția secretă a lui

Ceaușescu mi-a rămas datoare cel puțin cu prețul unei pîini...

Traducere de
DOINA CRISTEA

A RĂMAS DURERE

In timpul evenimentelor din Decembrie au căzut mulți tineri. Ei sunt adevărați eroi. În fața lor trebuie să ne plecăm capetele.

Unul din ei se numea Nitu Nicolae Ștefan.

S-a născut la 25 august 1965; a absolvit Academia tehnică militară în 1989 cu gradul de locotenent inginer și cu nota maximă.

In decembrie făcea parte din unitatea militară 01210 din București. Era

tubit de către soldați și apreciat de superiorii săi.

Pe 23 Decembrie se afla în dispozitiv. Avea misiunea de a asigura camarazilor săi provizionarea cu muniție. În jurul orei 15 a fost lovit de un glonț. Lovitura a fost fatală.

Post-mortem a fost avansat la gradul de locotenent-major, iar unitatea din care a făcut parte îi poartă în prezent numele.

In rest nu a mai rămas decât durere.

Și o nedumerire! Cine l-a ucis? Cine erau cei care trăgeau?

CLEMENTINA FILIP

După patru luni de ezitare comunismul a ajuns iar sus.

**Corespondentul Agentiei TASS,
Nicolai Morozov, a vazut totul**

Nikolai Morozov, corespondentul Agenției TASS, a absolvit Facultatea de jurnalistică din Moscova și Facultatea de Filologie din București. Și-a luat doctoratul în istoria literaturii române cu o teză dedicată lui Călinescu.

Deplasările sale în România însumează doisprezece ani. Nikolai Morozov este unul dintre corespondenții de presă străini care au fost martori direcți ai evenimentelor din decembrie. De precizat că depeșele Agenției TASS, trimise de Nikolai Morozov ca și de colegii săi de agenție, au fost folosite de toate agențiile de presă internationale. Acest fapt, ca și indisputabilul talent de prozator al lui Nikolai Morozov, fac din mărturia lui asupra Revoluției române un document de o exceptională valoare.

DIFICILA SITUATIE A UNUII

Până nu de mult, România a fost o aderătură „cenusăreasă” a rubricilor de politică externă din presa sovietică. Această imprimatură le-a făcut mult singe râu ziaristilor care scriau în mod regulat despre această țară, ocupându-se intens de problematica românească.

Desigur, cauzele unei asemenea situații derivău din caracterul ambiguu al relațiilor dintre cele două țări. În mod formal cele două state erau aliate, prietene și chiar „frătesti”. În practică însă, relațiile dintre ele lăsuau mult de dorit. Dictatorul executat speculatea cu abilitate acest paradox: în Crimeea, în fața aparatelor de fotografat, el se întăria cu foarte fimbătrîințul Brejnev: în vorcindu-se la București incita din nou, treptat, anumite sentimente ale românilor acumulate de-a lungul veacurilor.

De aceea este de înțeles că în fața jurnalistilor sovietici specializați în problemele românești stătea o sarcină practic de neresolvat. Pe de o parte, se putea confectiona o imagine idilică a României înfloritoare, ceea ce satisfacea instinctul de autoapărare, dar provoca ironile colegilor. Pe de altă parte se putea descrie, fie și parțial, adeverită situație din țară — riscând în acest caz să atragi asupra ta nemulțumirea conducerii care, în mod inevitabil îți masacra articoul. Își astfel, spre a rezolva această problemă profesională și etică, noi, în cursurii multor ani, ne-am format un stil prin care să spunem cu ajutorul intorsițurilor de frază ceea ce nu putteam spune direct: ne-am rafinat în arta stăpînirii limbajului „esopic”, în contact permanent cu presa română fiind că singura posibilitatea de a infățișa realitatea autentică era referirea la sursele românesti.

Toate acestea nu epuizau înăsă dificultățile. După publicarea unui articol „incomod” imediat începeau „pelerinajele” fostului ambasador român la Moscova la redacțiile ziarelor respective. Protestele lui, provocind o ironie politicoasă și compasiune (totuși înțeleagă că el nu face decât să execute indicațiile Bucureștiului), sporesc pe de o parte

CORESPONDENT SOVIETIC

notorietatea autorului articolului, iar pe de altă lă creau neplăcere. Asemenea vizite de protest erau provocate nu numai de articolele ziaristilor care își permiteau prea mult, ci și de referințile acestora la agențiile străine de informații, „imperialiste“ (astfel sătirea despre „Scriitorul celor săse“ a fost publicată, cîndu-se agenția Reuter), sau de îndeptărarea de anumite formulari oficiale consacrate (de pildă, n-aveam dreptul să ne atingem de sintagma monstruoasă „Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă“ înlocuind-o, să zicem cu „scurbătoarea eliberării“).

Dacă scrierea, și cu atât mai mult publicarea articolelor despre România, dădeau ziaristului dureri de cap, redactorii se temeau să aibă de-a face cu asemenea articole în care lor li se năzăreau nefecțat tot felul de stințe submarine; în măsura posibilităților se străduiau să le evite. De aceea, majoritatea covîrșitoare a acestor articole coincideau cu diferite date importante — 23 August, 30 Decembrie — în legătură cu care, după tradiție, redactările respective erau obligate să publice materiale corespunzătoare.

Oricum, noi eram întotdeauna bucuroși să ne împrospătăm impresile despre fără de care nu lege profesia, în care aveam mulți prieteni și cunoscători. Ocazii potrivite pentru o asemenea împrospătare le reprezentau conferințele naționale și congresul PCR. De aceea, pe la mijlocul anului 1989, i-am "strecurat" redactorului șef ideea că n-ar fi rău să „întârâm” agenția TASS în București în perioada lucrărilor Congresului al XIV-lea, nebunând firește, că acesta va fi ultimul. Nu stiu dacă pot vorbi în legătură cu aceasta de intuiția ziaristului sau pur și simplu de o coïncidență; justificind, necesitatea unor forțe noi, am invocat drept argument principal faptul că regimul Ceaușescu își trăiește ultimele zile și că n-ar fi rău, în momentul în care se produce răsturnarea lui să avem în București un corespondent din experiență — ca mine, de pildă.

Traducere de DOINA CRISTEA

Слайд 1

Morții din TIR-ul frigorific-ofițeri D.I.A.?

Printre alte enigme neelucidate de „Procesul celor 21” de la Timișoara se inscrie și clarificarea identității celor 40 de cadavre transportate la București și incinerate la crematoriu din Calea Șerban Vodă în condițiile prezente în prima parte a procesului. Grăție unei surse de încredere care s-a destăinut nouă putem afirma că morții aduși din Timișoara erau oferiti D.I.A., mai laic vorbind Direcția de Informații și Aarmației. Iată argumentele care au baza acestei susțineri:

1. — În timpul evenimentelor din Timișoara s-au înregistrat atât fapte de vandalism asupra magazinelor și acte de diversiune și sabotaj în unele întreprinderi din municipiu, acte care trebuiau să incite armează acțiunile de reprezentanții statului român și consiliul

revolte. Asemenea acțiuni au fost date în executare o fișierelor D.I.A. de către conduceră M.Ap.N. pentru că prin riposta hotărâță a armatei, aceasta să- se remарce făța comandanților supremi recăpătindu-și locul cunență. În trei zile, 40 cadavre împ

2. — cele 40 cadavri barcate în mașina mortiloii au fost alese anumite din masă de peste 90 cadavre existente la ora respectivă în morgă Spitalului Județean Timiș din niste indivizi despre care directorul spitalului, dr. Ovidiu Golea, afirmă că „presupus că au fost securiști”. Cum, în alte declarații ale directorului și ale personalului medical de aici, se precizează expres numele securiștilor (exemplu Corcodeanu și Dragoș), reieș că așa-zii securiști, în maniere, erau de altă prevedere.

niență, anume D.I.A., pe cărui interesindu-i numal anumite cadavre care trebuiau scoase din sub incidență cercetați medicalo-legală. Dacă ar fi fost securiști, aceștia să fi încărcat frigotermor cu toate cădavrele, fără deosebire, măsura fiind încăpătoră, ea putând transporta chiar dublul numărului de morți întâi în pardeoseala sălii macabre din spital;

3. — În depozitia sa, înculpatul Filip Teodorescu afirmă că, la un moment dat, a reținut un individ care escălada gardul Inspectoratului Județean al M.I. și care să legitimat a fi ofiter D.I.A., motiv pentru care Teodorescu și Inspectorii să lăsă predat trupelor M.A.P.N., neștiind cum să procedez într-un astfel de caz, cunoștința faptului că se cauza direcția de armată.

din care făcea parte individul. Sursa noastră afirmă că intrusul avea sarcina destabilizării activității inspectoratului M.I., pentru impiedicarea celor de aici să comunice cu Bucureștiul și, decl. să informeze corect ce se întimplă la Timișoara.

4. — În declarațiile cadrelor medicale din Spitalul Judecătan Timiș, date publicității după 1 ianuarie 1990, se afirmă că unii dintre cei prelași de TIR-u frigorific, la aducerea în spital erau răniți, dar după ce erau introdusi în lăz pentru a fi transportați la etajele superioare, erau impușcați de persoane necunoscute, ajungind cadavre la nivelul saloanelor unde ar fi trebuit să primească îngrijiri medicale. În plus, filele din registrele găzilă au fost sustrase eu regis- tru cu mod de lucru total diferit.

de al Securității:

procesului a dr. Ovidiu Golea, cel care a sprijinit — prin acțiunea sa — desfășurarea în bune condiții a selecțării și imbarcării „coleteilor” pentru Capitală. De asemenea, lipsesc și nici nu se face caz de absența lor, cel care a ales cadavrele și au făcut să dispare registrelle cu evidența rănitilor și morților. Dacă respectivii indivizi ar fi fost oferiti de securitate, ar fi fost prezenți în proces și condamnați cu toată asprimea.

Avind în vedere argumentația de mai sus, credem că și marele proces (ca să nu-i spunem înscenare) de la Timișoara, se va termina cu un deznodământ fericit: încăpățatii vor fi achitați, iar adeverații vinovații avansată pentru meritile deosebite în timpul Revoluției.

61. *Onychomyia*